



Izskatījusi prasītajā apelācijas sūdzību, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta ar 2004.gada 9.novembra spriedumu prasību noraidīja.

Apelācijas instances tiesa atzina, ka 2003.gada 23.marta rokasnaudas līgumā puses nav vienojušās par dzīvokļa pārdošanu, jo R.L. nav strīdus dzīvokļa īpašniece un viņai nav iespējams rokasnaudas līgumu izpildīt.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka prasībā un apelācijas sūdzībā nav norādīts, kādas konkrēti darbības R.L. jāizpilda un kādā termiņā. Privatizācija ir darbību kopums, kuras realizē gan privatizācijas objektu privatizētāji, gan privatizācijas izpildinstitūcijas, bet privatizācijas izpildinstitūcija lietā kā atbildētāja nav aicināta un prasība pret to nav celta.

Likums „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” nosaka privatizācijas kārtību atkarībā no tā, vai par privatizējamo dzīvokli ir vai nav noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums.

Atbildētāja ar prasītāju nekādus darījumus attiecībā par strīdus dzīvokļa privatizāciju negrib slēgt. Pastāvot minētajiem apstākļiem prasības apmierināšanai nav likumīga pamata.

Kasācijas sūdzībā A.D. lūdz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2004.gada 9.novembra spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai. Kasators norāda, ka Civillietu tiesu palāta nav piemērojusi Civillikuma 1728. un 1587.pantu, nav norādījusi, kāpēc minētās normas netiek piemērotas, kaut gan tās pamato prasību.

Tiesa savā spriedumā nepareizi iztulkojusi Civillikuma 2007.pantu, uzskatot, ka strīdus dzīvoklis nav atbildētājas īpašums, tāpēc tas nevar būt par pirkuma līguma priekšmetu. Tiesa nav ņēmusi vērā Civillikuma 1412.pantu, kas nosaka, ka par tiesiska darījuma priekšmetu var būt arī darbība, kuras mērķis ir atdot lietu tiesību. Konkrētajā gadījumā šis priekšmets bija privatizācijas tiesību atdošana prasītājam.

Senāts, pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, atzina, ka LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas spriedums atbilst Civillikuma 1725. un 1730.panta noteikumiem, tādēļ atstājams negrozīts.

Prasība, kas celta uz rokas naudas līguma pamata par rokas naudas līgumam izpildīšanu, t.i., par dzīvokļa privatizācijas līguma noslēgšanu, nav pamatota uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1725. pantu ar rokas naudu jāsaprot tas, ko līgumu slēdzot viena puse dod otram nevien par galīgi noslēgta līguma pierādījumu, bet arī par līguma nodrošinājumu. No tā secināms, ka rokas nauda kā nodrošinājums var kalpot tikai tādām līgumam, ko slēdz rokas naudas devējs un rokas naudas saņēmējs. Šajā lietā prasība celta par to, ka rokas naudas saņēmējam jāslēdz līgums ar trešo personu par dzīvokļa privatizāciju. Šāds prasījums nevar būt saistošs trešajai personai. Tātad rokas naudas līgums, ko noslēguši prasītājs A.D. un atbildētājas R.L. vārdā Ē.B., var kalpot tikai kā pierādījums līguma noslēgšanai.

Atsauce kasācijas sūdzībā uz Civillikuma 1728. pantu ir nepamatota. Rokas naudas līgums nesatur nosacījumus, kas atbilst visiem likuma prasījumiem un kas būtu pietiekoši, lai atzītu, ka ar rokas naudas līgumu ir noslēgts dzīvokļa privatizācijas līgums ar attiecīgo pašvaldības institūciju, ko varētu prasīt izpildīt. Prasība, kas celta

par līguma izpildījumu, t.i., par pienākuma uzlikšanu atbildētājam noslēgt dzīvokļa privatizācijas līgumu ar attiecīgo pašvaldības institūciju par dzīvokļa privatizāciju uz prasītāja vārda, neatbilst likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 32. un 33. panta noteikumiem, kuri paredz, ka pieteikumu par dzīvokļa privatizāciju iesniedz persona, kura vēlas dzīvokli privatizēt, kā arī šī likuma 40. un 41. pantam, kas nosaka, ka dzīvokļa pirkuma līgumu slēdz ar personu, kura vēlas dzīvokli privatizēt. Tātad likums paredz iespēju, ka atbildētāja R.L. varētu privatizēt dzīvokli uz sava vārda, nevis uz prasītāja A.D. vārda. Apelācijas instances tiesa pareizi norādījusi tiesas spriedumā, ka dzīvokļa privatizācijas procesā piedalās arī citas institūcijas, kurām rokas naudas līgums nav saistošs.

Kā noteikts Civillikumam 1730. pantā, ja rokas naudas līgumu nepilda rokas naudas saņēmējs, tad viņam tā jāatdod rokas naudas devējam divkārsā apmērā. Rokas nauda divkārsā apmērā prasītāja labā piedzīta no trešās personas Ē.B..

Tā kā pati prasība nav pamatota uz likumu, nav nozīmes lietā atsaucēm kasācijas sūdzībā uz citām Civillikuma normām (1587., 2007. un 1412. pantu), kas neregulē rokas naudas līguma institūtu, un kurām tāpēc nav nekāda sakara ar izskatāmo lietu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

### **n o s p r i e d a**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2004.gada 9.novembra spriedumu atstāt negrozītu, bet prasītāja A.D. kasācijas sūdzību noraidīt.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

R.Krauze

Senators

R.Namatēvs

Senatore

M.Zāģere